

УДК 811.531'373

DOI: 10.32342/2523-4463-2020-1-19-18

В.Г. ЖИЛА,

*асистент кафедри мов і літератур Далекого Сходу та Південно-Східної Азії
Київського національного університету імені Тараса Шевченка*

ФРАЗЕОЛОГІЧНА РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ НЕГАТИВНИХ ЕМОЦІЙ У КОРЕЙСЬКІЙ ЛІНГВОКУЛЬТУРІ

Статтю присвячено дослідженню семантики та вербалізації емоцій, що мають негативну конотацію, зокрема страху, гніву та смутку в корейській лінгвокультурі. Ці емоції було обрано не випадково, адже було виявлено, що страх, гнів та смуток є базовими емоціями, які притаманні всім людям від народження. Для вербалізації емоцій було обрано корейські фразеологізми із соматичним компонентом, дібрані методом суцільної вибірки. Загалом у роботі досліджено 191 фразеологічну одиницю.

У результаті проведеного дослідження розроблено тематичну класифікацію фразеологічних одиниць для кожної емоції. Встановлено, що фразеологічна вербалізація негативних емоцій досить різноманітна і широко представлена в корейській лінгвокультурі. Зазвичай емоції страху, гніву та смутку виражаються мімікою, фізіологічними змінами в організмі та поведінкою людини. Фразеологізми на позначення негативних емоцій творяться здебільшого на основі соматизмів «душа», «серце», «обличчя», «рот», «голова», «очі», «сльози», «спинний мозок». Результати аналізу фразеологічних одиниць із соматичним компонентом дають нам змогу зробити висновки, що вираження емоцій залежить від культурних норм, соціального виховання, релігії, національного буття тощо. На корейське суспільство значний вплив справила культура конфуціанства, тому корейці довгий час керували своїми емоціями і намагалися не проявляти їх назовні. Такі конфуціанські традиції відобразилися і в мові.

Дослідження показало, що страх паралізує активність людини, звужує її психічну діяльність, враз обличчя стає переляканим, всередині все холодне та зменшується в розмірі, з'являється холодний піт, обличчя стає блідим або червоним, виникають спазми та болі в різних частинах тіла, прискорюється серцебиття і тремтить все тіло або певні органи, волосся стає дибки. Гнів – це імпульсивна емоція, що супроводжується тремтінням тіла, прискореним серцебиттям та почервонінням шкіри обличчя, відбуваються зміни у погляді та у міміці. Смуток – це більш прихована емоція, особливо для корейської лінгвокультури, Смуток змушує людину плакати, відчувати внутрішньо несприятливий стан, обличчя стає тьмяним, супроводжується зітханням.

Ключові слова: корейська лінгвокультура, фразеологізми із соматичним компонентом, негативні емоції, страх, гнів, смуток.

В статье представлены результаты анализа корейских фразеологизмов с соматическим компонентом, которые описывают негативные эмоции страха, гнева и печали. Фразеологизмы проанализированы в аспекте их семантики. В результате проведенного исследования была разработана тематическая классификация фразеологических единиц для каждой эмоции. Исследование показало, что эмоции страха, гнева и печали выражаются мимикой, физиологическими изменениями в организме и поведением человека.

Ключевые слова: корейская лингвокультура, фразеологизмы с соматическим компонентом, негативные эмоции, страх, гнев, печаль.

Існування людини у світі спонукає її до пізнання навколишнього світу і всього того, що її оточує. Процес і результат такої взаємодії відображається у свідомості суб'єкта через почуття та емоції. Емоції пронизують всю діяльність людини, через емоції людина виражає своє ставлення до життя, до себе і суспільства.

Дослідження емоцій під кутом зору різних наук – психології, філософії, фізіології, педагогіки тощо – зробили великий внесок у розроблення цієї проблематики. Було запропоновано різні класифікації та характеристики емоцій, порушувалося питання їх важливості у життєдіяльності людини. Проте лінгвісти порівняно недавно сконцентрували свою увагу саме на емоціях у нерозривному взаємозв'язку з мовою і мисленням, культурою, свідомістю, пізнанням, світоглядом тощо. Такий антропоцентричний підхід до вивчення мови став одним з провідних напрямів лінгвістичних розвідок.

Особливе місце в лінгвістичних дослідженнях останніх десятиліть, де в центрі уваги перебуває людина, займають проблеми емоційної семантики. Як зазначає А. Вежбицька, «...глибоке проникнення в структуру емоцій та природи емоційного життя виявляють народні уявлення про емоції» [1, с. 136]. Емоція – один з фундаментальних компонентів культури, складові яких існують на всіх рівнях мови і відображаються через знаки. Проте для вербалізації емоцій пріоритетним є фразеологічний фонд, який є джерелом емоційності, образності, національно-культурної інформації.

Н.Ф. Венжинович трактує фразеологічні одиниці (далі ФО) як мовний знак, який є зберігачем наших відомостей про світ і розглядається як носій інформації, особливої структури знання. Фразеологізми можуть повно і лаконічно виразити не тільки особливості мови, а й навколишні відчуття, реакції, прагнення, емоції й досвід носіїв [2, с. 128, 130].

Проблеми відтворення емоцій та дослідження емоційних концептів у різних лінгвокультурах на матеріалі фразеологізмів були предметом вивчення у працях відомих українських і зарубіжних лінгвістів (А. Вежбицька, Ю.Ф. Прадід, М.В. Гамзюк, В.І. Шаховський, М.О. Красавський, О.С. Кубрякова та ін.). У своїх розвідках науковці спираються на різні підходи та аспекти досліджень. Зокрема вчені акцентують свою увагу на універсальних рисах і культурній своєрідності базових людських емоцій. Усе це створило передумови для вивчення позитивних та негативних емоційних станів на матеріалі як однієї так і кількох мов.

Аналізу корейських фразеологізмів присвячено низку праць, які фокусуються на дослідженні різних питань, зокрема *гендерний аспект* [3], *числовий компонент* [4], *концептуальне дослідження метафоричних виразів* [5], *структурний аспект* [6], *концепт страждання* [7] тощо.

Проте, попри існування великої кількості досліджень, присвячених різноаспектним питанням корейських фразеологізмів, комплексний аналіз структури емоцій у корейській мові крізь призму фразеологізмів залишився поза увагою дослідників, що й зумовлює актуальність нашої розвідки.

У нашій статті ми ставимо за мету охарактеризувати корейські фразеологізми з соматичним компонентом, що відображають негативний емоційний стан людини. Оскільки, як зауважила Н. Венжинович, «емоції супроводжують людину впродовж усього її життя та діяльності» [2, с. 261]. Група фразеологізмів, що позначають *страх*, *гнів* та *смуток* вибрана не випадково: кожна емоція має певні характерні ознаки, сукупність яких відображають моменти діяльності людини; ФО характеризують прояв внутрішнього емоційного життя людини і відображають їх через своєрідне «дзеркало людських почуттів та оцінок» [8, с. 75]. Ця група фразеологізмів, що визначає базові емоції, допомагає зрозуміти, яким чином негативні емоції активізуються в корейській лінгвокультурі та як проявляються на прикладах ФО.

У процесі аналізу було відібрано фразеологізми з соматичним компонентом корейської мови, що описують емоції страху, гніву та смутку, вилучені методом суцільної вибірки з фразеологічних словників корейської мови. За допомогою кількісно-статистичного методу нами було встановлено 191 одиницю фразеологізмів, що репрезентують емоційний стан. Отже, згідно з виявленими даними можна зробити попередній висновок про важливість цього аспекту для корейців та необхідність його дослідження.

Від народження людині властиво відчувати і виражати однакові емоції, оскільки як загальнолюдське явище вони за своєю суттю відносно однакові. Хоча в різних лінгвокультурах способи вербалізації емоцій різні і залежать від світосприйняття та національної ментальності, проте емоційна сутність людини універсальна. Поряд з універсальністю вираження емоцій існує інший фактор – норми їх вираження. Спостерігаючи за поведінкою людей, які належать до різних культур, було виявлено, що вираження емоцій залежить

від культурних норм. Отже, культура та соціальне виховання встановлює систему правил, згідно з якими людина демонструє певні емоційні прояви. Як зауважив М.О. Красавський, вивчаючи емоційні концепти, емоції – це вроджений феномен, який люди виражають згідно з культурно-специфічними правилами [9, с. 28].

Незважаючи на існування низки досліджень психології емоцій, серед учених немає єдності щодо класифікації та визначення точної кількості емоцій. Хоча більшість дослідників (К.Е. Ізард, 1999; К. Отлі, 1992; Вітт 1983, Р. Плутчик 1966 та ін.) виділяють первинні (базові; вроджені) і вторинні емоції. Крім того, до числа базових емоцій (позитивні і негативні) різні автори зараховують неоднакову кількість емоцій – від двох до десяти.

Розглянувши різні точки зору як вітчизняних, так і зарубіжних вчених щодо проблеми і кількості первинних негативних емоцій, у своїй роботі ми виділили *страх, гнів та смуток*. Оскільки, по-перше, вони є базовими, тобто не соціальними, і властиві всьому людству в цілому, їх не можна контролювати, адже виникають самі по собі як відповідна реакція на подразник. По-друге, емоції страху, гніву та смутку найбільш широко і яскраво представлені у фразеологічній системі корейської мови. А соматичний компонент є одним з найдавніших шарів лексики та найбільш тематичною групою фразеології для характеристики картини світу як суттєвої складової корейської культури.

Емоції – суб'єктивна реакція людини або тварини на зовнішні та внутрішні подразники, які проявляються у вигляді задоволення або незадоволення, радості, страху, гніву тощо. Емоційний світ особистості в багатьох випадках визначений національним буттям, правилами і нормами. Протягом 500 років значний вплив на корейське суспільство справляла культура конфуціанства, основою якої є моральний порядок, соціальна ієрархія і принцип організації суспільства. Такі конфуціанські традиції неабияк вплинули на менталітет корейців, закріпивши в суспільстві поведінкові норми та культурний бекграунд. Традиційно в Кореї вважається, що поважна і вихована людина не має бути багатомовною і занадто емоційною, що тягне за собою проблеми з прийняттям і проживанням різних емоційних станів. За конфуціанськими догматами корейці мали навчитися керувати своїми емоціями і регулювати зовнішні емоційні прояви. Однак, варто зауважити, що попри конфуціанські традиції корейці надзвичайно емоційні у всіх аспектах свого життя. У сучасній Кореї всі відкрито виражають емоції і не соромляться цього.

У статті ми проілюструємо вираження емоцій корейцями мовним матеріалом, який становлять ФО із соматичним компонентом на позначення стану страху, гніву та смутку.

Страх (공포)

Страх – одна з первинних, гострих і зазвичай ламаючих емоцій, що характеризується широкими тілесними змінами і поведінкою втечі чи характером ховання. Страх – це емоція, стан хвилювання, тривоги, неспокою, викликаний чеканням чого-небудь неприємного, небажаного; його можуть спричинити як дії інших індивідумів, так і природні стихії тощо.

Ми визначаємо страх як негативне почуття – відповідну реакцію організму на очевидну або уявну загрозу, що виражається мімікою або поведінкою людини. Функціональне призначення страху полягає в тому, що він проявляється у вигляді загостреного сприйняття ризику і небезпеки для життя, благополуччя чи самопочуття людини на рівні відчуттів та активної чи пасивної реакції на несприятливі фактори навколишнього середовища. Страх – базова емоція, яка, маючи біологічний вимір, соціально конструюється і набуває відповідних культурних характеристик [10, с. 12].

У результаті аналізу 70 фразеологізмів із соматичним компонентом на позначення концепту «страх» ми виокремили такі тематичні групи.

1. *Страх – це відчуття холоду*. Фізіологічні симптоми страху, що вербалізуються у ФО – це зміна температури всього тіла 온몸이 선득하다 або внутрішніх органів: души 가슴이 서늘해지다, 가슴이 서늘하다, печінки 간이 서늘하다, спинного мозку 등골이 서늘하다, 등골이 서늘해지다. Також від страху людину може проїняти холодний піт 등에(서) 식은 땀이 나다, 등줄기에(서) 식은 땀이 나다. Такий прояв пояснюється фізіологічною реакцією на страх – відтік крові від кінцівок та порушення кровообігу.

2. *Страх – це порушення звичного функціонування якоїсь частини організму людини*. Страх зазвичай вважається найсильнішою і нетривалою емоцією. Проте коли жах оволодіває людиною, виникає стан, який людина не в змозі контролювати і оволодіти своїм ті-

лом. Сильний вплив страху на свідомість людини аналогізується з внутрішніми органами, що зменшуються у розмірі (간이 콩알만 해지다, 간담이 한움큼 되다) або зіщулюється та стискається (간이 오그라들다, 간이 덜렁하다, 달팽이 눈이 되다, 등골이 오싹하다, 등골이 오싹해지다, 입이 다물어지다, 입이 굳다, 몸을 사리다, 전신이 움츠러들다). У структурі наведених вище ФО страх вербалізується соматизмами *печінка, спинний мозок та все тіло*. Це пояснюється тим, що в Кореї вважається, що в печінці, яка розташована праворуч, існує душа. А спинний мозок є продовженням мозку, тому він теж є невід'ємною частиною тіла і відповідає за життєдіяльність всього організму.

Людина, що відчуває страх, супроводжує його такими фізіологічними проявами: тремтіння всього тіла або певних органів (몸이 떨리다, 몸뚱이가 후들거리다, 살(을) 떨다, 눈이 떨리다, 속이 떨리다), прискорене серцебиття (가슴이 덜컹하다, 가슴이 철렁하다, 가슴이 벌떡벌떡 뛰다, 가슴이 두근거리다, 가슴이 덜컹하다, 가슴이 울렁거리다, 간이 벌름거리다, 가슴이 섬뜩하다), заціпеніння (오금을 못쓰다, 오금을 못펴다, 사족을 못 쓰다, 몸이 얼어붙다, 가슴이 얼어붙다, 입이 얼어붙다, 눈이 굳어지다, 목을 움츠리다).

Відчуття сильного страху асоціюється у свідомості корейців з видом діяльності життєво важливого органа – серця. У корейській лінгвокультурі для вербалізації концепту страх є ФО *가슴이 무너지다 та 가슴이 무너져내리다*, що має значення «*серце падає, обривається*». Згідно з уявленнями серце міститься в грудях, і будь-яке його аномальне переміщення є несприятливим для людини.

3. *Страх – зміна пігментації обличчя*. Кольорова метафора в цілому притаманна для характеристики страху. Це пояснюється тим, що феномен кольору порівняно з іншими подразниками психологічно релевантний для засвоєння людиною навколишнього світу. Окрім внутрішніх проявів емоції страху мають і зовнішнє вираження, що відображаються на обличчі. Зазвичай у корейській фразеології переживання страху оформлене через номінанти білого (얼굴이 하얘지다, 낮빛이 하얘지다, 낮빛이 하얗게 질리다, 낮빛이 하얗게 헬썩하되다), жовтого (얼굴이 노래지다, 얼굴이 노랗게 되다, 낮빛이 노랗게 되다, 낮빛이 노랗게 질리다, 얼굴이 노랗게 질리다), зеленого (얼굴이 파래지다, 얼굴이 새파랗게 질리다, 낮빛이 새파랗게 질리다, 낮빛이 파랗게 질리다, 얼굴이 파랗게 질리다), чорного кольору (얼굴이 까맣게 죽다, 낮빛이 까맣게 죽다, 낮색을 흐리다) і зблідлого обличчя (얼굴에서 핏기가 가시다, 얼굴에서 핏기가 걸히다, 얼굴에서 핏기가 한낱도 없다).

4. *Від страху волосся стає дибки*. Іншим зовнішнім проявом страху є соматизми голова або волосся, що від страху має здатність підніматися або ставати дибки (머리끝이 쭈뼛쭈뼛하다, 머리카락이 서다, 머리카락이 곧두서다, 머리털이 곧두서다, 모골이 송연하다).

5. *Страх – це мімічні прояви*. До мімічних змін виразу обличчя ми відносимо очі, які від переляку стають великими (눈이 크게 뜨여있다) або круглими (눈이 휘둥그레지다, 눈이 동그래지다).

Гнів (분노)

Емоція гніву – це імпульсивна реакція, що супроводжується фізичними та словесними діями задля вирішення певних проблем та фізичного захисту від загрози. У той же час злість – складне почуття, що проходить у стані афекту і може спричинити виникнення неправних наслідків.

Як і будь-яка з базових емоцій, гнів концептуалізується культурою певного етносу. Емоція злості еволюційно розвивається і виробляє норми поведінки того суспільства, в якому «живе». Вважається, що гнів генетично був закладений у мозок людини, і постійне його стримування може бути згубним і зашкодити організму.

У результаті аналізу 78 фразеологізмів із соматичним компонентом на позначення концепту «гнів» ми виокремили такі тематичні групи.

1. *Гнів – це червоний колір*. Червоний колір, що є невід'ємним супутником злості, пов'язаний з фізіологічними змінами в організмі людини. Прискорене серцебиття та інтенсивний кровообіг спричиняє почервоніння шкіри обличчя (낮을 붉히다, 얼굴이 빨개지다, 얼굴이 붉어지다, 얼굴을 붉히다, 얼굴이 벌개지다, 얼굴이 빨개지다, 얼굴이 화끈 달아오르다, 얼굴이 발끈 상기되다, 얼굴이 붉으락푸르락하다, 얼굴이 푸르락누르락하다, 얼굴에 열이 오르다) або очей (눈이 시뻘겋다, 눈이 충혈되다, 눈에 핏발이 서다, 눈자위가 붉어지다). Синонімом червоного кольору в цій групі є вогонь, який з'являється в очах від злості (눈에 불을 켜다, 눈에서 불이 (버쩍) 나다, 눈에 불을 달다, 눈에서 불이 일다, 눈에서 불

이 튀다, 눈에서 불똥이 튀다, 눈에 쌍심지를 켜다, 눈에 쌍심지를 세우다, 눈에 쌍심지를 돌우다, 눈에 쌍심지를 올리다, 눈에 쌍심지가 돋다, 눈에 쌍심지가 오르다, 눈에 쌍심지가 솟다, 눈에 쌍심지가 서다, 눈에 쌍심지가 나다, 눈에 쌍심지가 뻗치다).

Стан гніву в корейській мові часто ототожнюють з кров'ю, що тече у зворотному напрямку (피가 거꾸로 솟다, 피가 거꾸로 돌다) або палає ззовні на обличчі (얼굴에 피가 치솟다) та очах (눈에 핏발을 세우다).

2. *Гнів – це втрата контролю.* Коли людина відчуває спалахи гніву, відбувається повна втрата контролю над своїм тілом. Гнів часто викликає зміни в тілі та поведінці людини, що візуально виглядають як вибухово і емоційно невірноваженими. Зокрема втрата контролю репрезентується такими фразеологізмами у вигляді тремтіння всього тіла (몸이 (부들부들) 떨리다, 몸을 (부르르) 떨다, 전신을 (부들부들) 떨다, 살이 떨리다), зубів (이가 떨리다, 치가 떨리다), грудей (가슴이 (푸들푸들) 떨리다), обличчя (얼굴이 (부들부들) 떨리다).

Частина ФО, що вербалізують емоції гніву, ґрунтується на виявленні внутрішніх відчуттів людини, основою яких є соматизм *속* (внутрішні органи): 속이 끓다 (букв. кипить всередині), 속이 터지다, 결창이 터지다 (букв. лопається всередині), 속이 뒤집히다, 속이 치밀다, 오장이 뒤집히다, 오장육부가 뒤집히다 (букв. внутрішні органи вивертаються назовні), 속에서 불덩이가 치밀다, 속에(서) 방망이가 치밀다 (букв. із середини піднімається полум'я).

3. *Гнів – це мімічна експресія.* Невербальна презентація гніву здійснюється за допомогою міміки, жестів, інтонації тощо. До арсеналу найбільш впізнаних мімічних проявів є характеристика виразу обличчя та певних його частин, зокрема, очей. Як зазначає Г.Е. Крейдлін «обличчя – це місце симптоматичного вираження почуттів, стану людини та відносин» [12, с. 228]. Очі є основним місцем локалізації гніву в корейській фразеології. Через мімічне вираження гніву відбуваються зміни в погляді. Зокрема, коли людина гнівається, очі виконують різні дії: вивалити (눈알을 부라리다), витріщити (눈을 까뒤집다, 눈알을 까뒤집다, 눈깔을 까뒤집다, 눈을 부릅뜨다, 눈을 부라리다, 눈알을 부라리다, 눈을 지릅뜨다), котити (눈을 굴리다), ставити сторчма (눈을 곤두세우다, 눈알을 곤두세우다, 눈깔을 곤두세우다, 눈알이 곤두서다), косо поглядати (눈을 흘기다), вивернути (눈알이 뒤집히다), крутитися (눈이 돌아가다), піднімати вгору (눈을 치뜨다, 눈을 치켜뜨다). Прояв гніву в корейській лінгвокультурі асоціюється з чужорідним тілом в очах, що може пошкодити життєво важливі органи. Саме таким компонентом є ніж, який встромляють в очі: 눈에 칼을 세우다, 눈에 칼날이 서다.

Також до мімічних виражень гніву відносимо характерні рухи брів, що опущені і зведені разом. Такий жест презентований у корейських фразеологізмах такими прикладами: 눈살을 찌푸리다, 눈살을 찡그리다, 눈살이 꺾끗하다, 눈썹이 꺾끗하다. Ще одним проявом гніву є наспулене обличчя: 얼굴을 찌푸리다, 얼굴이 찡그러지다, 얼굴이 일그러지다.

Смуток, сум (슬픔)

Смуток є універсальною емоцією, що притаманна будь-якій людині незалежно від етнічної приналежності, релігії або місця проживання. Причини виникнення суму можуть бути як вербальні, так і невербальні. Смуток виникає у випадках відсутності незадоволення людини, втрати чогось, розчарування, бідності, трагічні події тощо. Як зазначає Н.А. Красавський, смуток може бути етноспецифічною емоцією. Наприклад, на відміну від європейської культури, у східно-азійських культурах прийнято цю емоцію приховувати, щоб своєю поведінкою не засмучувати інших людей [9, с. 367]. **Отже, схильність до смутку індивідуальна і залежить від біологічного і соціального фактора.**

У результаті аналізу 43 фразеологізмів із соматичним компонентом на позначення концепту «смуток» ми виокремили такі тематичні групи.

1. *Смуток – це сльози.* Сльози – це спосіб очищення від негативних емоцій та суму. Згідно з науковими дослідженнями, сльози – це «дренажна система», що допомагає очистити організм від певних емоцій. Отже, в цій тематичній групі соматизм *сльози* стали основою значної кількості ФО, що вербалізують смуток. Наприклад, 눈에서 눈물이 핑 돌다, 눈에 눈물이 맺히다 – в очах бринить сльоза; 눈물이 앞을 가리다 – сльози закривають очі; 눈이 흐리다 – сльози течуть; 눈에서 피눈물이 나다, 눈에 핏 눈물이 나다 – з очей ллються криваві сльози.

Опис емоційного стану смутку здійснюється за допомогою таких фразеологізмів як *코를 훌쩍거리다* (хлюпати носом), *온몸이 푸들푸들 떨리다* (тіло тремтить від плачу), *어깨를 들먹이다* (здригати плечима, схлипувати), *피에 울다* (захлинатися від плачу), *눈두덩이 뜨끈해지다*, *눈시울이 뜨거워지다*, *눈시울이 따갑다*, *눈시울이 시큼해지다*, *눈시울이 붉어지다*, *눈 가장자리가 떨리다*, *눈 가장자리가 붉어지다*, *눈가가 따가워지다*, *눈가가 싸하다* (повіки червоні та печуть від сліз). Останні зазначені вирази пов'язані з фізіологічними змінами в людському організмі, коли від плачу або ридання тіло або певні органи здригаються, тремтять, печуть або захилюються.

2. *Смүток – це душевна знемога*. Смүток – це емоція, яка змушує людину відчувати внутрішньо несприятливий стан. Коли людину поглинає сум, у корейській мові це негативне відчуття пов'язане з активною дією *серця*, що в корейській лінгвокультурі вважається важливим та необхідним органом для життєдіяльності. Корейці, вербалізуючи емоцію смутку, акцентують увагу на тому, що серце розривається (*가슴이 찢어지다*, *심장이 터지다*, *가슴이 미어지다*, *가슴을 도려내다*); застигає, холоне (*가슴이 시려오다*, *가슴이 서늘해지다*, *가슴이 선뜩거리다*, *가슴이 뜨끔해지다*); стає важким (*가슴이 무겁다*, *가슴이 무거웠다*); з'являється глибока рана у вигляді дірки (*가슴에 구멍이 뚫리다*) або синця (*가슴에 피멍이 들다*). Крім того корейці смүток асоціюють із цвяхом, який забивають у серце (*가슴에 못(을) 박다*).

3. *Смүток – це мімічна експресія*. Зміни в емоційному стані людини, як правило, проявляються у невербальній поведінці. Назовні все відображається, незважаючи на внутрішній стан і нетривалий прояв суму. Хоча і вважається, що ознаки смутку майже непомітні, проте зовсім інакше буде виглядати обличчя. Зокрема обличчя сумної людини виглядає тьмяним (*얼굴이 흐리다*, *얼굴이 어두워지다*, *얼굴이 그늘지다*, *핏기가 가시다*), з обмеженими рухами (*얼굴이 굳어지다*), судома зводить обличчя (*얼굴에 경련을 일다*, *얼굴에 경련을 일그러뜨리다*).

Мімічний смүток у корейській лінгвокультурі репрезентується таким синонімічним рядом мовних виразів, основою яких послужив соматизм *рот*: *입을 비죽비죽하다*, *입을 비죽거리다*, *입가장이 일그러지다* (букв. кривити рот). Мімічне вираження суму може супроводжуватися зітханням *입에서 한숨이 짓다*.

Отже, базові емоційні стани, зокрема страх, гнів та смүток, у сучасній лінгвістиці досліджують у нерозривному зв'язку з мовою. Як засвідчив проведений аналіз, фразеологічна вербалізація негативних емоцій досить різноманітна і широко представлена в корейській мові.

Фразеологізми на позначення негативних емоцій творяться здебільшого на основі соматизмів «душа» (*마음*), «серце» (*가슴*), «обличчя» (*얼굴, 낫*), «рот» (*입*), «голова» (*머리*), «очі» (*눈*), «сльози» (*눈물*). Семантичною базою формування фразеологічних одиниць, що вербалізують страх, гнів та смүток, є метафора. Оцінюючи результати дослідження, фразеологізми із соматичним компонентом відображають фізіологічні зміни тіла людини (прискорене серцебиття, обличчя стає червоним або блідим, виступає холодний піт), експресивну поведінку (рухове збудження, спазми в різних частинах тіла, ридання) або внутрішнє переживання. Емоції впливають не лише на людину, але й на всі сфери її життя, погіршуючи самопочуття і психічний стан.

Практичне значення результатів дослідження визначає необхідність подальшого вивчення специфіки емоцій у корейській лінгвокультурі.

Список використаної літератури

1. Вежбицкая А. Язык. Культура. Познание / А. Вежбицкая. – М.: Русские словари, 1996. – 416 с.
2. Венжинович Н.Ф. Фраземіка української літературної мови: когнітивний та лінгвокультурологічний аспекти: дис. ... д-р філол. наук / Н.Ф. Венжинович. – Київ, 2018. – 503 с.
3. Kim K. Female Stereotyping and Gender Socialization through Proverbs and Idioms: A Comparative Study of Malaysia and Korea / K. Kim, S. Rou, A. Mohd, J. Kim // Asian Women. – 2019. – Vol. 35, issue 3. – P. 25–44.
4. Valieva J. (2019). Functions of numbers in korean phraseological units / J. Valieva, A. Alikberova // Amazonia Investiga. – 2019. – Vol. 7, issue 13. – P. 140–144.

5. Turker E. The role of L1 conceptual and linguistic knowledge and frequency in the acquisition of L2 metaphorical expressions / E. Turker // *Second Language Research*. – 2016. – Vol. 32, issue 1. – P. 25–48.

6. Bruening B. Selection, idioms, and the structure of nominal phrases with and without classifiers / B. Bruening, X. Dinh, L. Kim // *Glossa: A Journal of General Linguistics*. – 2015. – Vol. 3, issue 1. – Article no. 42.

7. Трофименко О.А. Актуализация концепта «страдание» в корейском языке. Вестник центра корейского языка и культуры / О.А. Трофименко. – СПб.: Изд-во СПбГУ, 2011. – С. 3–21.

8. Авалиани Ю.Ю. О разграничении синонимии и вариантности в области фразеологических единиц / Ю.Ю. Авалиани, Л.И. Ройзензон // *Вопросы фразеологии и составления фразеологических словарей*. – Баку: Наука и образование, 1986. – С. 70–77.

9. Красавский Н.А. Эмоциональные концепты в немецкой и русской лингвокультурах / Н.А. Красавский. – Волгоград: Перемена, 2001. – 495 с.

10. Селіванова О. Нариси з української фразеології / О. Селіванова. – Київ; Черкаси: Брама, 2004. – 276 с.

11. Крейдлин Г.Е. Словарь русских жестов / Г.Е. Крейдлин, С.А. Григорьева, Н.В. Григорьев. – М.; Вена: Языки русской культуры; Венский славистический альманах, 2001. – 256 с.

12. 김준기, 김향숙. 현대국어 관용어 연구. 2003, 235 쪽.

13. 박경현, 국어 신체어의 은유적 확장, 명지어문학 15, 명지대학교 국어국문학과. 1983, 127 쪽.

14. 박영준, 최경봉. 관용어 사전. 2007, 443 쪽.

15. 최경봉. 우리말 관용어 사전 (의미 따라 갈래지은). 2014, 559 쪽.

16. 한영목, 국어 신체어 관련 관용표현 연구, 교육학석사학위, 충남대학교교육대학원. 2001, 119 쪽.

PHRASEOLOGICAL REPRESENTATION OF NEGATIVE EMOTIONS IN KOREAN LINGUISTIC CULTURE

Viktoriya G. Zhyla, Taras Shevchenko National University of Kyiv (Ukraine).

E-mail: chernigovika@gmail.com

DOI: 10.32342/2523-4463-2020-1-19-18

Key words: Korean linguistic culture, phraseological units with a somatic component, negative emotions, fear, anger, sadness.

The article is devoted to the study of semantics and verbalization of emotions that have a negative connotation, including fear, anger and sadness in Korean linguistic culture. These emotions were chosen not by chance. The first purpose is that it was found that fear, anger and sadness are the basic emotions that are inherent to all people from the birth. Secondly, these emotions are not social and inherent in all of humanity, they can not be controlled, because arise in themselves as a response to the stimulus. Finally, emotions of fear, anger and sadness are most widely and vividly represented in the phraseological system of the Korean language.

Korean phraseological units with a somatic component, were selected by the method of continuous sampling. The main purpose of chosen idioms is phraseological units are a valuable source of information about mentality and culture and somatic elements from the ancient times have all information about a person. The main purpose of the article is to study the peculiarities of the figurative representation of negative emotions of fear, anger and sadness in Korean and to consider their evaluation characteristics. The material for the research was 191 phraseological units which were chosen from the Korean idiom vocabularies and textbooks.

As a result of the study, a thematic classification of phraseological units for each emotion was developed. It is established that the phraseological verbalization of negative emotions is quite diverse and widely represented in Korean linguistic culture. Usually, emotions of fear, anger and sadness are expressed by facial expressions, physiological changes in the body and human behavior. Phraseological units to denote negative emotions are created mostly on the basis of somatisms soul, heart, face, mouth, head, eyes, tears, spinal cord.

The results of the analysis of phraseological units with a somatic component allow us to conclude that the expression of emotions depends on cultural norms, social upbringing, religion, national existence and so on. Korean society was significantly influenced by Confucian culture, so Koreans have long controlled their emotions. Such Confucian traditions are reflected in the language too.

Research has shown that fear paralyzes a person's activity, narrows a person's mental activity, the facial expression is frightened, everything inside cools and decreases in size, cold sweat appears, the face becomes pale or red, spasms and pain in different parts of the body, heartbeat and the whole body or certain organs tremble, the hair grows back. Anger is an impulsive emotion, accompanied by trembling of the body, rapid heartbeat and reddening of the face skin, changes in gaze and facial expressions. Sadness is a more hidden emotion, especially for Korean linguistic culture. Sadness makes a person cry, feel an internally unfavorable state, the face becomes dull, accompanied by a sigh. Emotions affect not only a person but also all areas of his life, deteriorating health and mental state as well.

References

1. Vezhbytskaia, A. *Yazyk. Kul'tura. Poznanye* [Language. Culture. Cognition]. Moscow, Russkiye slovari Publ., 1996, 416 p.
2. Venzhynovych, N.F. *Frazemika ukrains'koi literaturnoi movy: kohnityvnyj ta linhvokul'turolohichnyj aspekty*. Diss. dokt. filol. nauk [Phrasemics of the Ukrainian literary language: cognitive and linguocultural aspects. Dr. philol. sci. diss.]. Kyiv, 2018, 503 p.
3. Kim, K., Rou, S., Mohd, A., Kim, J. Female Stereotyping and Gender Socialization through Proverbs and Idioms: A Comparative Study of Malaysia and Korea. *Asian Women*, 2019, vol. 35, issue 3, pp. 25-44.
4. Valieva, J., Alikberova, A. Functions of numbers in Korean phraseological units. *Amazonia Investiga*, 2019, vol. 7, issue 13, pp. 140-144.
5. Turker, E. The role of L1 conceptual and linguistic knowledge and frequency in the acquisition of L2 metaphorical expressions. *Second Language Research*, 2016, vol. 32, issue 1, pp. 25-48.
6. Bruening, B., Dinh, X., Kim, L. Selection, idioms, and the structure of nominal phrases with and without classifiers. *Glossa: A Journal of General Linguistics*, 2015, vol. 3, issue 1, article no. 42.
7. Trofymenko, O.A. *Aktualizatsiya kontsepta «stradanye» v korejskom iazyke*. [Representation of the concept "suffering" in Korean]. *Vestnyk tsentra korejskoho iazyka y kul'tury* [Bulletin of the Center of Korean Language and Culture], 2011, no. 13, pp. 3-21.
8. Avalyany, Yu.Yu., Roizenzon, L.Y. *O razghranychenyy synonymyy y varyantnosty v oblasti frazeolohycheskykh edynyts* [Distinction of synonymy and variation in the field of phraseological units]. *Voprosy frazeolohyy y sostavleniya frazeolohycheskykh slovarej* [Questions of phraseology and compilation of phraseological dictionaries]. Baku, Nauka i obrazovaniye Publ., 1986, pp. 70-77.
9. Krasavsky, N.A. *Emotsional'nye kontsepty v nemetskoj y russkoj lynchvokul'turakh* [Emotional concepts in German and Russian linguistic culture]. Volhohrad, Peremena Publ., 2001, 495 p.
10. Selivanova, O. *Narysy z ukrains'koi frazeolohii* [Essays on Ukrainian phraseology]. Kyiv, Cherkasy, Brama Publ., 2004, 276 p.
11. Kreidlyn, H.E., Hryhor`eva, S.A., Hryhor`ev, N.V. *Slovar' russkykh zhestov* [Dictionary of Russian gestures]. Moscow; Vien, Yazyky russkoj kul'tury; Venskyj slavystycheskyj al'manakh Publ., 2001, 256 p.
12. Kim, D., Kim, H. Study of Korean phraseology. Seoul, San G-Rim Publ., 2003, 235 p.
13. Pak, K. Study of metaforization of somatisms in Korean. Seoul, Moonji Publishing, 1983, 127 p.
14. Pak, Y., Chkhve, K. Dictionary of idioms. Seoul, Fractalbooks Publ., 2007, 443 p.
15. Chkhve, K. Dictionary of Korea idioms (thematic). Seoul, Fractalbooks Publ., 2014, 559 p.
16. Han, Y. Study of Korean phraseological units with somatic component. Seoul, Nexus Ltd. Publ., 2001, 119 p.

Одержано 21.11.2019.